

บทความวิจัย

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK
ต่อความรู้และความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์THE DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL BASED ON
COOPERATIVE LEARNING BY USING VARK LEARNING STYLES ON KNOWLEDGE AND
LEARNING WITH HAPPINESS OF NURSING STUDENTยุพาภรณ์ ตีรไพรวงศ์ Ph.D. (Yupaporn Tirapaiwong, Ph.D.)¹เสมอจันทร์ อีระวัฒน์สกุล วท.ม. (Smerchan Teerawatskul, M.S.)²ศรีสุนทรา เจริมวรพิพัฒน์ วท.ม. (Srisuntra Jermworapipat, M.S.)³พัชรีย์ วัฒนชัย พย.ม. (Patcharee Watthanachai, M.N.S.)⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK และ 2) ศึกษาผลการใช้รูปแบบพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นประชากรทั้งหมด คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ จำนวน 178 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 96 คนและกลุ่มควบคุม 82 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบประเมินการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้ VARK 2) แผนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้ VARK 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบสอบถามความสุขของนักศึกษาต่อการจัดการเรียน และ 5) คำถามปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์การสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยทดสอบค่าที (Independent t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหาอย่างง่าย ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK มีกระบวนการจัดการเรียนการสอน มี 5 ขั้นตอนดังนี้ 1) การตรวจสอบความรู้เดิม 2) การวางแผนการเรียนรู้ 3) การสืบค้นข้อมูลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) การนำเสนอผล และ 5) การประยุกต์ใช้และประเมินผลการเรียนรู้

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือตามรูปแบบการเรียนรู้ VARK พบว่า นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมและความสุขในการเรียน โดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และ .001 ตามลำดับ

คำสำคัญ: การเรียนแบบร่วมมือ; รูปแบบการเรียนรู้ VARK; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; ความสุขในการเรียน

^{1, 2, 3} พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ (ด้านการสอน) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ

¹Email: yupaporn.t@bcn.ac.th, ²Email: smerchan.t@bcn.ac.th, ³Email: srisuntra.j@bcn.ac.th

⁴พยาบาลวิชาชีพ ปฏิบัติการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ Email: patcharee.w@bcn.ac.th

Abstract

The purposes of this study were 1) to develop an instructional model based on cooperative learning by using VARK learning styles and 2) to examine the effect of the instructional model based on cooperative learning by using VARK learning styles on knowledge and learning with happiness of nursing students. The population and sample of this study were 178 nursing students of

Boromarajonani College of Nursing Bangkok, divided into two groups: 96 nursing students for an experimental group and 82 nursing students for a control group. The research instruments included 1) The VARK questionnaire 2) Lesson plan of the instructional model based on cooperative learning by using VARK learning styles 3) Learning achievement test 4) Learning with happiness questionnaire and 5) Open-ended question and focus group interview. Data analysis included descriptive statistics, independent t-test, and content analysis. The findings of this study were as follows:

1. The developed instructional model consisted of five steps of the instructional process including: 1) prior knowledge review, 2) learning plan, 3) investigating and knowledge sharing, 4) presentation of new knowledge, and 5) application and evaluation of learning.
2. The effects of the instructional model based on cooperative learning by using VARK learning styles on knowledge and learning with happiness of nursing students were: 1) the experimental group nursing students had higher average scores of overall learning achievement test and learning with happiness than the control group nursing students with statistically significant at p-value .05 and .001, respectively.

Keywords: Cooperative learning; VARK learning styles; learning achievement; learning happiness

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เป็นช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงจากกระแสโลกาภิวัตน์อย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อคนในทุกภาคส่วนการจัดการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคนและนำคนไปสู่การพัฒนาสังคมและสร้างสรรค์สังคมเพื่อพัฒนาประเทศชาติ (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2550) สถาบันการศึกษาจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความรู้และทักษะอันพึงประสงค์พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงแห่งยุคศตวรรษที่ 21 คือ การเป็นนักสืบสวน แสวงหาความรู้ด้วยความสนใจใฝ่รู้ รวมทั้งลักษณะสำคัญ ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานในกลุ่มวิชาสาระการเรียนรู้ทั่วไป ด้านความรู้ในอาชีพ และความรู้ในโลกศึกษา ที่ประกอบด้วยทักษะหลัก 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการร่วมมือร่วมพลัง ทักษะการสื่อสาร และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ (พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข, 2557)

ปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ตอบสนองการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 22 ให้มีการเน้นการจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในศตวรรษที่ 21 กระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์เพื่อให้ได้ผู้เรียนที่เก่ง ดี มีสุข (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) โดยมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เรียนรู้อย่างมีความสุข บูรณาการสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับความสนใจ ทันสมัยตามสภาพจริง เน้นกระบวนการคิดการปฏิบัติจริงและนำไปใช้ประโยชน์ได้ และที่สำคัญคือกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยผู้สอน ผู้เรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข, 2557) ซึ่งแนวคิดนี้สามารถนำไปใช้ได้กับการศึกษาในทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา

ในการจัดการศึกษาทางการพยาบาลเป็นการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตพยาบาลที่สามารถให้การพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในปัจจุบันปัญหาสุขภาพมีแนวโน้มซับซ้อนมากขึ้น จึงต้องการพยาบาลที่มีความสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพ พยาบาลต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หัดตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งพยาบาลต้องสามารถเรียนรู้กับการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา การที่พยาบาลจะมีความรู้ความสามารถดังกล่าวได้นั้น สถาบันการศึกษาต้องมีการเตรียมนักศึกษาให้มีความรู้ตามที่ต้องการวิชาชีพและสังคมต้องการทั้งในปัจจุบันและในอนาคตดังกล่าวนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยอาจารย์พยาบาลต้องพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น โดยผู้สอนจะต้องเป็นทั้งนักวิชาการและนักจัดการที่จะบูรณาการความรู้และกระบวนการเรียนรู้ใช้กลยุทธ์ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น มีบทบาทเป็นผู้ออกแบบการเรียนการสอนที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง (วิภาดา คุณาวิฑิตกุล, 2558)

ในปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่สนองตอบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น มีหลายวิธี เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบใช้เทคนิคผังความคิด และการสอนโดยใช้กรณีศึกษา เป็นต้น แนวคิดการเรียนรู้อย่างร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นแนวคิดหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาตามกรอบมาตรฐานที่คาดหวัง ที่มีผลงานวิจัยเป็นที่ยอมรับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ออกจากความร่วมมือกันในการเรียนรู้อย่างมาก การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนรู้ที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ผู้เรียนทำงานร่วมกัน ช่วยกันและกันในการแสวงหาความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและกลุ่ม (ชนธิป พรกุล, 2557) ทำให้ผู้เรียนมีความเก่ง ดีและมีความสุขตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา อย่างไรก็ตามการออกแบบการจัดการเรียนการสอนนั้น นอกจากต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแล้ว ผู้สอนควรคำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

การจัดการเรียนการสอนตามความสนใจของผู้เรียน หรือรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning styles) เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาตามความต้องการของผู้เรียน มีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษารูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน และนำเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบและมีความแตกต่างกันในแต่ละคน (Alkhasawneh, Mrayyan, Docherty, Alashram & Yousef, 2008; James, D'Amore & Thomas, 2011; D'Amore, James & Mitchell, 2012) ดังนั้น อาจารย์จึงต้องพัฒนาวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของนักศึกษา เพื่อจะให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และมีเจตคติที่ดี มีความสุขในการเรียนรู้ (สิริรักษ์ ศรีมลา และรุ่งทิวา ศิริวิโรจน์, 2558) ซึ่งจะส่งผลให้มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาในปัจจุบันและต่อวิชาชีพต่อไป

รูปแบบการเรียนรู้แบบวีเออาร์เค (VARK Learning Style) โดย Fleming (2010) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ที่ชื่อว่า VARK ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อจัดประเภทของผู้เรียนตามรูปแบบทางการเรียนรู้ที่ต่างกันโดยได้แบ่งรูปแบบการเรียนรู้ออกเป็น 4 ประเภทคือ 1) ผู้เรียนที่สนใจสิ่งที่มองเห็น (Visual: V) เป็นผู้เรียนที่สนใจสิ่งที่มองเห็นผู้เรียนประเภทนี้จึงสามารถกระตือรือร้นได้ด้วยสื่อการสอนที่เน้นรูปภาพและสีสรรที่เหมาะสม 2) ผู้เรียนที่ชอบการพูดคุย (Aural: A) เป็นผู้เรียนที่ชอบการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นรูปแบบการเรียนที่เหมาะสมคือการบรรยายการอภิปรายกลุ่ม 3) ผู้เรียนที่นิยมการอ่าน (Read/Write: R) เป็นผู้เรียนที่นิยมการอ่าน การศึกษาเอกสาร หนังสือ หรือเนื้อหาต่างๆ ด้วยตนเองและนำไปสรุปเป็นข้อเขียนออกมา 4) ผู้เรียนที่ชอบการลงมือกระทำ (Kinesthetic: K) เป็นผู้เรียนกลุ่มนี้จะชอบการลงมือกระทำจริงมากกว่าการฟังการจดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสเหล่านี้ จะช่วยให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ทั้งสี่ด้าน (VARK Learning Style) เป็นแนวทางในการออกแบบการจัดการเรียนแบบร่วมมือ โดยนำมาใช้ในวิชา

การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 ในหัวข้อเรื่อง การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาต่อมไร้ท่อ ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ ซึ่งจากการรายงานผลการเรียนในปีการศึกษา 2556 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลลัพธ์การเรียนรู้ในด้านต่างๆ อยู่ระดับปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ (ข้อมูลจากการรายงานผลการเรียน ปีการศึกษา 2556) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในวิจัยครั้งนี้จะสามารถสนับสนุนนักศึกษาให้มีสมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในการเรียนเพื่อนำองค์ความรู้และทักษะการเรียนรู้ไปใช้ในการเรียนวิชาการพยาบาลอื่นๆต่อไป และนำไปใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK วิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาต่อมไร้ท่อ วิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 และ ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การผสมผสานหลักการแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วยแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือและแนวคิดรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน VARK Model โดย Fleming (2008) เพื่อเป็นแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ตามกระบวนการเรียนการสอนอย่างกระตือรือร้น (active) ด้วยตัวผู้เรียนและจากความร่วมมือกับกลุ่มจนเกิดการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์และมีความสุขในการเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนารูปแบบการ

จัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK ในวิชา การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 สำหรับ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี กรุงเทพ ระยะเวลาในการทดลองใช้รูปแบบ การเรียนการสอนแบบร่วมมือในภาคการเรียนที่ 2 และ 3 ปี การศึกษา 2557 จำนวน 3 คาบ รวมจำนวน 9 ชั่วโมง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างการศึกษาครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมดใน การศึกษา คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ ที่ลงทะเบียนเรียน วิชาพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 โดยแบ่งเป็น กลุ่มทดลองจำนวน 96 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 82 คน รวมจำนวน 178 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบ ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือตามรูปแบบการเรียนรู้ VARK และรูปแบบการเรียนรู้ปกติ

2. ตัวแปรตาม (Independent variable) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสุขในการเรียน

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ ผู้วิจัยมีการพิทักษ์ผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สิทธิที่จะถอนตัวออกจากกรวิจัย โดยข้อมูลจากการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้ VARK ของนักศึกษาพัฒนาโดย Fleming (2010) แปลโดย สุริพร ปุตุภัทรพงศ์ โดยผ่านการตรวจสอบการแปลจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านภาษา แบบสอบถามมีคำถาม จำนวน 16 ข้อ และมี 4 ตัว เลือก มีคำถามในลักษณะที่ใช้ในการแบ่งผู้เรียนตามความถนัด

เพื่อให้ผู้เรียนทราบรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง โดยแบ่งความ ถนัดของผู้เรียนออกเป็น 4 ด้านคือ 1) Visual (V) 2) Aural / Auditory (A) 3) Read / Write (R) 4) Kinesthetic (K) ใน การศึกษาครั้งนี้มีความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ครอนบาช แอลฟา (Green & Salkind, 2010) เท่ากับ 0.78

2. แผนการสอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK ประกอบด้วย วิชา การพยาบาล บุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 เรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหา ต่อมไทรอยด์ เพื่อใช้ในการสอนครั้งละ 3 ชั่วโมง จำนวน 3 ครั้ง รวม 9 ชั่วโมง แผนการสอนผ่านการตรวจสอบคุณภาพของ รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนทางการ พยาบาล จำนวน 3 ท่านและปรับปรุงก่อนการทดลองใช้จริง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อ ประเมินความรู้ ความเข้าใจและการนำความรู้ไปใช้ที่สร้างขึ้น โดยอาจารย์ผู้สอน จำนวน 32 ข้อ ลักษณะคำตอบ เป็นตัวเลือก 4 ตัวเลือก สามารถเลือกได้เพียง 1 ตัวเลือก แบบทดสอบผ่านการ วิพากษ์ข้อสอบจากผู้เชี่ยวชาญในภาควิชาการพยาบาลเด็ก ภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และ ผู้สูงอายุ ภาควิชาละอย่างน้อย 3 ท่าน และแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. แบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษา ต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้ VARK โดย ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม เป็นมาตราส่วน ประมาณค่า (rating scale) ให้เลือกตอบ 5 ระดับและคำถาม ปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ จำนวน 18 ข้อ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำไป ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิ ทธิ์ครอนบาช แอลฟา (Green & Salkind, 2010) เท่ากับ 0.84

5. คำถามปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์การสนทนา กลุ่ม (Focus group) เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของนักศึกษา ต่อการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้ VARK ในประเด็นเกี่ยวกับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ผลลัพธ์ การเรียนรู้ และปัญหาอุปสรรคหรือข้อเสนอแนะ

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน
แบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบ
การเรียนรู้ VARK

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ความสุขในการเรียน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากงานวิจัยเรื่องนี้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมในการวิจัยของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีกทม ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแบ่งการดำเนินการตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์หลักการแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้และแนวคิดการจัดการเรียนรู้ แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ เพื่อสังเคราะห์สาระสำคัญเป็นแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอนที่จะพัฒนาขึ้น

2. ศึกษา รูปแบบการเรียนของผู้เรียน โดยใช้แบบประเมินการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้ VARK ของนักศึกษา (Fleming, 2008) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผลการสำรวจรูปแบบการเรียนรู้ VARK ของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีรูปแบบการเรียนเป็นแบบหลากหลายรูปแบบ (Multimodalities learning styles) มากที่สุด คือ ร้อยละ 64.9 และร้อยละ 66.8 ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าว จึงออกแบบการเรียนการสอนที่ตอบสนองผู้เรียนที่มีรูปแบบ VARK ครบทุกด้าน

3. สร้างรูปแบบและกำหนดองค์ประกอบกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบโดยสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือกันสร้างความรู้ที่พัฒนาโดย กฤษณี สงสวัสดิ์ วัฒนรัตน์ จตุรนาถ และสุนทร บำเรอราช (2557) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนและการเรียนรู้แบบร่วมมือ

4. จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบได้แก่แผนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสำหรับใช้กับกลุ่มทดลองจำนวน 3 แผนและแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบปกติสำหรับใช้กับกลุ่มควบคุมจำนวน 3 แผน

5. ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบฯ และเอกสารประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 2 การทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของ

รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

1. ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental design) ประเภทวิจัย Non-equivalent Control Group Design เป็นแบบแผนที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ไม่เท่าเทียมกันมีการวัดผลและหลังการทดลองทุกกลุ่ม (พิสนุ พงศรี, 2549) ดำเนินการทดลองสอนโดยผู้วิจัยเองทั้งสองกลุ่มโดยกลุ่มทดลองจัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจำนวน 3 แผนสำหรับกลุ่มควบคุมจัดการเรียนการสอนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติที่เน้นการสอนแบบบรรยายเป็นหลัก จำนวน 3 แผน รวมทั้งหมด 9 ชั่วโมง โดยมีการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่ม โดยการชี้แจงด้วยวาจาและเป็นลายลักษณ์อักษรในเอกสารชี้แจงข้อมูลสำหรับอาสาสมัครวิจัย และให้กลุ่มตัวอย่างสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

2. ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการทดสอบวัดความรู้เนื้อหาของรายวิชา และผลการประเมินความสุขในการเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และข้อมูลจากการสนทนากลุ่มย่อยกับนักศึกษา กลุ่มละ 10 คน รวม 20 คน

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK

การจัดการเรียนการสอนตามแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK ที่พัฒนาขึ้นได้พัฒนาตามแนวรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือกันสร้างความรู้ที่พัฒนาโดย กฤษณี สงสวัสดิ์ และคณะ (2557) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรม โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่ หลักการวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 หลักการของการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักการสร้างความรู้โดยผู้เรียนเป็นการให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการศึกษาค้นคว้า ทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่

หลากหลาย การจัดกระทำกับข้อมูล และประสบการณ์ต่างๆ จนเกิดเป็นความรู้ความเข้าใจขึ้น ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทอย่างเต็มที่ในการเรียนรู้อย่างตื่นตัว (Active) ที่เน้นกระบวนการแสวงหาและสร้างความรู้ขึ้นใหม่ด้วยตนเอง โดยใช้วิธี/เทคนิคการสอนแบบร่วมมือ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้ครอบคลุมรูปแบบการเรียนรู้ VARK ได้แก่ เทคนิคการเรียนรู้แบบ Jigsaw คิดเดี่ยว คิดคู่ ร่วมกันคิด (Think Pair Share) อภิปรายเป็นทีม การวิเคราะห์กรณีศึกษา และการใช้แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนร่วมกัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือตามรูปแบบการเรียนรู้ VARK วิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ คือ 1) เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างความรู้ด้วยตนเองและความร่วมมือจากเพื่อนในการแสวงหาและสร้างความรู้ในความสามารถด้านการวางแผนแสวงหาความรู้ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ความรู้ การสรุปผลและประยุกต์ใช้ความรู้ 2) เพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านเนื้อหาสาระในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 หัวข้อ การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาต่อมไร้ท่อ และ 3) เพื่อสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อรายวิชาที่จัดการเรียนการสอน

1.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK วิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพประกอบด้วยขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอน 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การตรวจสอบความรู้เดิมและกระตุ้นความคิดในขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการที่ผู้สอนจัดกิจกรรมในลักษณะการทบทวนความรู้เดิมและเสนอแนวคิดสำคัญล่วงหน้าเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจภาพรวมและกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดทบทวน สืบค้นความรู้เดิมของตนเองเพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมกับโมทัศน์ก่อนเรียนเนื้อหาใหม่

ขั้นที่ 2 การวางแผนการเรียนรู้ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นที่ผู้สอนนำเสนอความรู้ใหม่แก่ผู้เรียนในลักษณะเป็นประเด็นปัญหา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อภิปรายซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งในกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย พร้อมทั้งให้ผู้เรียน

กลุ่มย่อยได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและวางแผนการเรียนรู้ในการแสวงหาความรู้ตามประเด็นที่กลุ่มต้องการ ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่กลุ่มกำหนด

ขั้นที่ 3 การสืบค้นข้อมูลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้เน้นกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้เรียนร่วมกันไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลตามแผนการเรียนรู้ของกลุ่มตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและนำเสนอผลการเรียนรู้ของแต่ละคนต่อกลุ่มย่อยโดยการอธิบายและสรุปความรู้ให้เพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจพร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วสรุปเป็นความรู้ของกลุ่มประเมินผลการเรียนรู้ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่ม

ขั้นที่ 4 การนำเสนอผลและจัดโครงสร้างความรู้ในขั้นตอนนี้ เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนนำเสนอรายงาน สรุปผลความรู้จากการสืบค้นข้อมูลของกลุ่ม ต่อกลุ่มใหญ่ด้วยแผนโน้ตชน้ หรือการตอบคำถามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้สมาชิกได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยผู้สอนซักถามและให้ข้อเสนอแนะเป็นการทบทวนข้อมูลและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจให้ถูกต้องสมบูรณ์แล้วสรุปปรับเป็นโครงสร้างองค์ความรู้ใหม่โดยบรรยากาศที่เป็นกันเองเอื้อต่อการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรม Popular Vote ให้แก่ผู้นำเสนอผลงานได้ดีเพื่อรับรางวัลจากผู้สอน

ขั้นที่ 5 การประยุกต์ใช้และประเมินผลการเรียนรู้ในขั้นตอนนี้ เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนนำผลการเรียนรู้สู่การประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์ต่างๆ โดยมีการทำแบบฝึกหัดท้ายบทในสถานการณ์ปัญหาต่างๆ ประเมินผลการเรียนรู้จากผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังเสร็จสิ้นการเรียนดังสรุปในตารางที่ 1

1.4 เนื้อหา/ สาระการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK โดยกำหนดใช้เนื้อหาสาระสำคัญของการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพเกี่ยวกับระบบต่อมไร้ท่อ

1.5 การวัดและประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือตามรูปแบบการเรียนรู้ VARK วิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 มีการวัดและประเมินผลทั้งในระหว่างการจัดการเรียนการสอนและหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา

ตารางที่ 1 สรุปการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK

ชั้นการสอน	การเรียนรู้แบบร่วมมือ	รูปแบบการเรียนรู้ VARK
1) ขั้นทบทวนความรู้เดิม 2) ขั้นการวางแผนการเรียนรู้	- ทักทายและดู VDO ผู้ป่วย - Think Pair Share แบบฝึกหัดก่อนเรียน	- Visual, Auditory - Read, Kinesthetic
3) ขั้นสอนการสืบค้นข้อมูลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) การนำเสนอผลและจัดโครงสร้างความรู้	- Jigsaw - Case study - Self-study - Group discussion - Presentation/ Concept Mapping - Popular Vote /สะท้อนผลงานกลุ่ม	ครอบคลุมทุกรูปแบบ - Visual - Auditory - Read - Kinesthetic
5) ขั้นการประยุกต์ใช้และประเมินผลการเรียนรู้	- แบบฝึกหัดท้ายบท - VDOและ สรุปการเรียนรู้	- Read, Kinesthetic - Visual, Auditory

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสอบปลายภาคของนักศึกษาที่สอบผ่านและไม่ผ่านตามเกณฑ์ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม

ผลการสอบ	กลุ่มทดลอง (n=96)				กลุ่มควบคุม (n=82)			
	n	Percent	Range	Mean (SD)	n	Percent	Range	Mean (SD)
สอบผ่าน	76	79.16	19-31	23.86 (2.73)	51	62.19	19-28	21.68 (2.93)
สอบไม่ผ่าน	20	20.84	16-18	17.22 (0.58)	31	37.81	12-18	15.86 (1.14)
รวม	96	100	0-32	23.86 (3.37)	82	100	0-32	21.68 (3.12)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบ ของนักศึกษาที่สอบผ่านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนนสอบ	n	Mean	SD	t	p-value
กลุ่มทดลอง	96	23.86	3.37	1,776	.048*
กลุ่มควบคุม	82	21.68	3.12		

*p< .05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสุขในการเรียนของนักศึกษาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนนสอบ	n	Mean	SD	t	P
กลุ่มทดลอง	96	70.97	8.21	10.76	.000**
กลุ่มควบคุม	82	61.21	6.79		

**p<.001

2. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนแบบ ร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการเรียนของนักศึกษาโดยวิเคราะห์ระดับคะแนน โดยเทียบกับเกณฑ์ผ่านคือ ร้อยละ 60 ขึ้นไป คะแนนเต็ม 32คะแนน ต้องมีคะแนนตั้งแต่ 19 ขึ้นไป โดยพบว่า กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มีจำนวนนักศึกษาที่สอบผ่าน จำนวน 76 คน (ร้อยละ 79.16) และ 51 คน (ร้อยละ 62.19) ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลการสอบทั้งสอง กลุ่มพบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 (ตารางที่ 3)

1) ความสุขในการเรียนการสอนแบบร่วมมือตาม รูปแบบการเรียนรู้ VARK

เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสุขในการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดทั้งในกลุ่มทดลองและควบคุม คือ รู้สึกภูมิใจกับผลงานของท่านที่ได้จากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (Mean =4.22, SD=.65 และ Mean =4.14, SD=.64 ตามลำดับ) ส่วนข้อที่มีคะแนนน้อยที่สุดทั้งในกลุ่มทดลองและควบคุม คือ ไม่ย่อท้อหรือเบื่อหน่ายเมื่อเรียนเนื้อหาที่ยาก (Mean =3.72, SD=.74 และ Mean =3.67, SD=.67 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสุขในการเรียนทั้งสองกลุ่มพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของความสุขในการเรียนโดยรวมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001(ตารางที่ 4)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยตามขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นสามารถ อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือตามรูปแบบการเรียนรู้ VARK วิชาพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพได้รูปแบบการเรียนการสอนที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนโดยมีการบูรณาการเนื้อหาในการพยาบาลเด็ก ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ และมีการออกแบบการเรียนการสอนเพื่อให้ครอบคลุมรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย (VARK learning style) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมกับการนำแนวคิดที่เกี่ยวกับแนวการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (ทิสนา เขมมณี, 2553; พิมพ์ เดชะคุปต์ และเพียร ยินดีสุข, 2557; ฤกษ์ณี สงสวัสดิ์ วัฒนรัตน์ จตุรานนท์ และสุนทร บำเรอราช, 2557) ซึ่งการจัดสถานการณ์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างตื่นตัว (Active) โดยคำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความหลากหลาย (Multimodality Learning Preference) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Alkhasawneh และคณะ (2008) ที่พบว่าการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักศึกษา โดยการเชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับข้อมูลใหม่จะทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นใหม่ได้ภายใต้การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการแสวงหาและสร้างความรู้ขึ้นด้วยตัวผู้เรียนเองจากความร่วมมือและการมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน

2. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 และความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ การศึกษาครั้งนี้พบว่า นักศึกษาที่เรียนแบบร่วมมือตามรูปแบบการเรียนรู้ VARK มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาระบบต่อมไร้ท่อสูงกว่ากลุ่มควบคุมสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่าการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรทำให้เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้น (สิริรักษ์ ศรีมัลลา และรุ่งทิพา ศิริวิโรจน์, 2558; Alkhasawneh, Mrayyan, Docherty, Alashram, & Yousef, 2008; Alkhasawneh, 2008) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ โดยมีรูปแบบการเรียนการสอนที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนที่สำคัญและครอบคลุมรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย (VARK learning style) โดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ

นักศึกษาส่วนใหญ่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นแบบหลากหลาย (Multimodality) และมีการเรียนรู้แบบการลงมือปฏิบัติ (Kinesthetic: K) เป็นหลัก โดยจัดการเรียนการสอนที่ใช้ตัวอย่าง การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างเพื่อนและผู้สอน การเรียนรู้จากสื่อต่างๆ และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่หลากหลายผ่านทาง การมองเห็น (Visual: V) ผู้สอนมีการใช้สื่อวีดิทัศน์สื่อการสอน เรียนรู้ที่เน้นรูปภาพและตัวอักษรที่เหมาะสม มีสีสันน่าสนใจ ดึงดูดความสนใจแก่ผู้เรียน ในด้านการฟัง (Aural: A) ผู้สอน จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการได้ยิน โดยเปิดโอกาสให้มีพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยใช้กิจกรรมการคิดคู่ การประชุมกลุ่มย่อยในระหว่างการเรียนการสอนและการมอบหมายงานให้นำเสนอผลงานภายในกลุ่มย่อยและหน้าชั้นเรียน ในด้านการอ่าน (Read/Write: R) ผู้สอนจัดให้มีช่วงเวลาที่ให้ผู้เรียนอ่านและค้นคว้าเอกสารก่อนเรียน เพื่อทบทวนความรู้เดิมจากการทำแบบฝึกหัด และแบ่งมอบหมายงานให้ค้นคว้าเอกสารในระหว่างการเรียน โดยแบ่งหัวข้อในการศึกษาให้แก่กลุ่มไปศึกษาที่ห้องสมุด และการให้วิเคราะห์กรณีศึกษา โดยมอบหมายโดยใช้เวลาค้นคว้านอกชั้นเรียน พร้อมทั้งการมอบหมายงานสรุปเป็นผังความคิดนำเสนอและมาอภิปรายแลกเปลี่ยน

เปลี่ยนร่วมกันในชั้นเรียน และการเรียนรู้แบบการลงมือปฏิบัติ (Kinesthetic: K) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้ลงมือกระทำจริงโดยให้ศึกษารณศึกษาที่นำมาจากสถานการณ์จริง (Alkhasawneh, Mrayyan, Docherty, Alashram, & Yousef, 2008) เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ฝึกคิดวิเคราะห์และผู้สอนได้นำประสบการณ์มาเล่าและแลกเปลี่ยนกับนักศึกษาในระหว่างการวิเคราะห์กรณีศึกษาและในช่วงสรุปในตอนท้ายของแต่ละช่วง นอกจากนี้ในระหว่างทำกลุ่มนักศึกษาแต่ละคนจะมีโอกาสคิดวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนภายในกลุ่มทั้งในและนอกชั้นเรียน ส่วนในระหว่างการนำเสนอให้นักศึกษาได้เคลื่อนไหวร่างกายโดยให้ศึกษาผลงานของเพื่อนทุกกลุ่มรอบห้องเรียนและเลือกกลุ่มที่ได้รับคะแนน Popular vote มานำเสนอ ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ผลงานของเพื่อนเปรียบเทียบกับผลงานกลุ่มตนเองด้วยความสนุกสนานจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่กล่าวมาจึงทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย

การศึกษานี้ยังพบว่า รูปแบบการสอนแบบร่วมมือที่มีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของรายวิชาครบทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ด้านปัญญา ด้านทักษะระหว่างบุคคล และด้านการนำเสนอผลงาน ยกตัวอย่างเช่น ข้อคิดเห็นของนักศึกษาในด้านความรู้ “การเรียนแบบนี้ดีกว่าการเรียนที่มีอาจารย์คอยบอกรายละเอียด ทำให้เข้าใจง่ายและจดจำได้ดี เนื้อหายากแต่ทำให้ตั้งใจเรียนเป็นการเรียนที่กระตุ้นให้ต้องอ่านหนังสือ ” ผลการสอบดีขึ้นมาก สามารถสอบผ่าน และเก็บความรู้ไว้ใช้ในภาคปฏิบัติได้ “ การเรียนรู้ด้วยตนเองมาก่อน ทำให้ได้ฝึกกระบวนการคิดเหมือนได้เรียน 2 รอบ ” และ “ ได้วิเคราะห์และนำเสนอก่อน แล้วอาจารย์สรุปตอนท้าย ทำให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ” ด้านปัญญา เช่น “ การทำ Concept Mapping ทำให้เข้าใจมากขึ้น พัฒนาระบบการคิดอย่างเป็นระบบมากขึ้น เกิดการคิดวิเคราะห์จากโจทย์สถานการณ์ ฝึกการคิดแบบเชื่อมโยงกับเนื้อหา ” “ วิเคราะห์กรณีศึกษาด้วยตนเองก่อน การค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองเกิดการแสวงหา ความรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย ” ด้านทักษะระหว่างบุคคล “ ทำให้ยอมรับและเข้าใจความคิดเห็นของคนอื่นมากขึ้น กล้าถามมากขึ้น เมื่อไม่เข้าใจ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็นมากขึ้น ” ด้านทักษะการนำเสนอ “ การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ทำให้เกิดความมั่นใจ

กล้าแสดงออกมากขึ้น” “ได้ฝึกการอภิปราย ฝึกการแสดงออกด้วยการพูด” ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่าการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ ตามรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน และวัตถุประสงค์ของรายวิชา จะสามารถพัฒนาทักษะนักศึกษาได้หลายด้าน และสอดคล้องกับแนวคิดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มุ่งเน้นให้จัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน รวมทั้งการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ (กฤษณี สงสวัสดิ์ วิมลรัตน์ จตุรานนท์ และสุนทร บำเรอราช, 2557; สิริรักษ์ ศรีมาลา และรุ่งทิwa ศรีวิโรจน์, 2558; พูลสุข เจนพานิชย์ วิสุทธิพันธ์และพรศรี ดิสรเตตวัน, 2558)

ในด้านความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ศาสตรบัณฑิตการศึกษาคั้งนี้พบว่านักศึกษาที่เรียนแบบร่วมมือตามรูปแบบการเรียนรู้ VARK มีคะแนนความสุขในการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งอาจเป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เป็นรูปแบบและมีขั้นตอนที่ชัดเจนและสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จะมีความรู้สึกทางบวกต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ (กฤษณี สงสวัสดิ์ วิมลรัตน์ จตุรานนท์ และสุนทร บำเรอราช, 2557; กรศศิริ ชิตดี, พรสุข หุ่นรินทร์ และเอนอชมา วัฒนบุรณน, 2557; สิริรักษ์ ศรีมาลา และรุ่งทิwa ศรีวิโรจน์, 2558) ทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ดีตามรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่าการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายวิธี ทำให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (กฤษณี สงสวัสดิ์ วิมลรัตน์ จตุรานนท์ และสุนทร บำเรอราช, 2557; สิริรักษ์ ศรีมาลา และรุ่งทิwa ศรีวิโรจน์, 2558)

การศึกษานี้ยังพบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ VARK ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้สึกทางบวกต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่นักศึกษามีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ นอกจากจะได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ยังทำให้นักศึกษาเกิดความตระหนักและเห็นประโยชน์ในการเรียนรู้เชิงรุกมากขึ้น ยกตัวอย่าง ข้อคิดเห็นของนักศึกษา “การเรียนแบบนี้ดีกว่าการเรียนที่มีอาจารย์คอยป้อนให้อย่างเดียว เป็นการเรียนรู้ที่มี

ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเนื้อหา เคยไม่อยากจะเรียนวิชาปัญหาสุขภาพมาก่อน แต่หัวข้อนี้ทำให้อยากจะเรียน” และการมีผลการสอบที่ดีขึ้น ก็ส่งผลให้นักศึกษามีความสุขในการเรียนมากขึ้น “ผลการสอบดีขึ้นมาก พอใจมากๆ สามารถสอบผ่าน” การเรียนรู้ที่หลากหลายและได้เคลื่อนไหว สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่ส่วนใหญ่มีรูปแบบ Multimodalities learning styles และมีรูปแบบหลักเป็น Kinesthetic preference “การเคลื่อนย้ายไปมาทำให้ไม่่วง” “เทคนิคการสอนหลากหลาย ไม่เบื่อ และสนุก” “มีความสุขในการเรียนและการทำงาน ทำให้เรื่องที่ไม่เข้าใจง่ายขึ้น เกิดความสามัคคี” นอกจากนี้ การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยเน้นสัมพันธภาพที่ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา และอาจารย์มีบทบาทในการเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษากล้าถาม และกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น “บรรยากาศในห้องเรียนดี ไม่เงียบ และไม่ตึงเครียดจนเกินไป” “เมื่อไม่เข้าใจถามอาจารย์ได้ตลอด รู้สึกสบายใจ” “ชอบที่อาจารย์มีการประเมินนักศึกษาตลอดเวลา เช่น ใวใหม่ ยึดหยุ่นในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้น” และมีการสรุปเนื้อหาสำคัญในแต่ละช่วง หลังจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแต่ละกลุ่ม “ชอบการสรุปเนื้อหาตอนท้ายของอาจารย์ ทำให้เกิดความเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น” อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาทั้งในกลุ่มทดลองและควบคุมให้คะแนนความสุขในการเรียนน้อยที่สุดในเรื่องความไม่ย่อท้อหรือเบื่อหน่ายเมื่อเรียนเนื้อหาที่ยาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 เป็นวิชาแรกที่นักศึกษาเริ่มเรียนวิชาการพยาบาลผู้ป่วยเด็ก ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุในครั้งแรก ประกอบกับเนื้อหากระชับต่อมไร้ท่อเป็นเนื้อหาที่มีความซับซ้อนมากกว่าเนื้อหาบทอื่นๆ ที่ผ่านมา จึงอาจทำให้นักศึกษาบางส่วนรู้สึกกังวลกับเนื้อหายาก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการนำแนวคิดเรื่องรูปแบบการเรียนรู้ VARK มาใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา และเป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนเพื่อสามารถจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและตอบสนองของความต้องการของผู้เรียน
2. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนควรวิเคราะห์

ทั้งวัตถุประสงค์รายวิชา โดยเลือกเนื้อหาสำคัญที่นักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้ (Essential knowledge) ร่วมกับผลลัพธ์การเรียนรู้และรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้สามารถออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเวลา และสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักศึกษามีความสุขในการเรียนรู้

3. การเตรียมสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และการสร้าง

บรรยากาศที่เป็นกันเองในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและกล้าถาม

4. ควรศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานที่เน้นรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้ลงมือปฏิบัติ เช่น การศึกษาโดยใช้กรณีศึกษา หรือ การเรียนรู้ในสถานการณ์จำลอง เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตส่วนใหญ่มีรูปแบบหลักเป็นการลงมือปฏิบัติ (Kinesthetic preference)

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎี สงสวัสดิ์, วิมลรัตน์ จตุรนนท์ และสุนทร บำเรอราช. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือกันสร้างความรู้สำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 10(1), 151-164.
- กรศศิริ ชิตดี, พรสุข หุ่นนิรันดร์ และเอมอชมา วัฒนบุรณนธ์. (2558). การศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและการป้องกันการเจ็บป่วยของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 7(3), 121-132.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552*.
- ชนาธิป พรกุล. (2557). *การสอนกระบวนการคิดทฤษฎีและการนำไปใช้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แหมมณี. (2553). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์นัช เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2557). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิสนุ พองศรี. (2549). วิจัยชั้นเรียน: หลักการและเทคนิคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: พิมพ์งาม.
- พรศรี ดิสรเดติวัฒน์. (2558). แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 25(1), 70-82.
- สิริรักษ์ ศรีมัลล และรุ่งทิวา ศิริวิโรจน์. (2558). ผลสัมฤทธิ์ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการเรียนการสอนการพยาบาลทารกแรกเกิด. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา*, 24(4), 1-9.
- วิจิตร ศรีสะอ้าน. (2550). ปริญาการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. *วารสารการศึกษาไทย (รายงานพิเศษ)*, 4(39), 20-22.
- วิภาดา คุณาวิฑิตกุล. (2558). การเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ในยุคศตวรรษที่ 21. *พยาบาลสาร*, 42(2), 152-156.
- AlKhasawneh, E. (2008). Using VARK to assess changes in learning preferences of nursing students at a public university in Jordan: Implications for teaching. *Nurse Education Today*, 33(12), 1546-1549.
- Alkhasawneh, I. M., Mrayyan, M. T., Docherty, C., Alashram, S., & Yousef, H. Y. (2008). Problem-based learning (PBL): assessing students' learning preferences using VARK. *Nurse Education Today*, 28(5), 572-579.

- D'Amore, A., James, S., & Mitchell, E. (2012). Learning styles of first-year undergraduate nursing and midwifery students: a cross-sectional survey utilizing the Kolb Learning Style Inventory. *Nurse Education Today*, 32(5), 506-515.
- Fleming, N. (2008). VARK: A guide to learning styles. Retrieved from <http://www.varklearn.com/english/index.asp>.
- Fleming, N. (2010). VARK Classification of Learning Styles. Retrieved from <http://www.vark-learn.com>.
- Green, B.S. & Salkind, N.J. (2010). Using SPSS for Windows and Macintosh: Analyzing and Understanding Data. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- James, S., D'Amore, A., & Thomas, T. (2011). Learning preferences of first year nursing and midwifery students: utilising VARK. *Nurse Education Today*, 31(4), 417-423.